

vrla gg. pisatelja pri tem delu mnogo trudila. Namenjena je v prvej vrsti učiteljem in učencem, v drugej pa vsakemu, ki se zanima za zemljepisne razmere in zgodovino Kočevskega okrajnega glavarstva. Priporočamo jo tedaj slovenskemu učiteljstvu in sploh vsem rodoljubom. Dobiva se po 55 kr. (po pošti 60 kr.) pri gosp. Fr. Ivanču v Velikih Laščah, pri g. učitelju A. Lapajne-tu v Ribnici in v „Národní Tiskarni“ v Ljubljani.

— **„Vrtnar“** imenuje se nov slovenski ilustrovan strokovni list, ki ga izdaja kmetijska družba v Ljubljani kot brezplačno prilogo k gospodarskemu listu „Kmetovalcu“. „Vrtnar“ je namenjen v prvej vrsti za pospeševanje „šolskega vrtnarstva“. Prav toplo priporočamo gg. učiteljem, ki se bavijo z vrtnarstvom, da si naročé „Kmetovalca“, kateremu je pridejan „Vrtnar“. Prva številka „Vrtnarja“ ima sledečo vsebino: Kaj hočemo? Kmetu pomoči! (Izvrsten članek od g. nadučitelja Žirovnika.) Vzgoja divjakov in semena (s petimi podobami). Deset pravil, kako drevje rezati. Raznotere vrtnarske reči. — „Kmetovalec“ s prilogo „Vrtnar“ stane za gg. učitelje in šolske knjižnice 1 gld. na leto in izhaja dvakrat na mesec.

— **„Popotnik“**, list za šolo in dom, je letos začel svoje IX. leto. Prva številka ima to-le vsebino: Vabilo na naročbo. — Novo leto. — Kako naj slovenska mladina obhaja 40letni spomin vladarstva Njih Veličanstva Franca Jožefa I. — Marka Fabija Kvintilijana govorniški pouk. — Železo. — Kajizevna poročila. — Dopisi. — Razne stvari. „Popotnik“ izhaja v Mariboru dvakrat na mesec ter stane za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr.

— **„Slovanski Svet“** (nov list) izhaja po dvakrat na mesec, vselej 10. in 25. dné meseca, in se plačuje ali pošilja naročnina upravništvu „Národne Tiskarne“ v Ljubljani. Naročnina je: za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrť leta 75 kr. Za ljubljanske naročnike in dijake veljá vse leto 2 gld. 80 kr., za pol leta 1 gld. 40 kr., za četrť leta 70 kr. „Slovanski Svet“ želí vzbujevati in utrjevati naše naobraženstvo, torej zlasti tudi učiteljstvo, kateremu ga priporočamo.

— **„Stritar-jevlñ zbranih spisov“** izšli so 28., 29., 30. in 31. snopič.

D o p i s i.

Od Adrije. K najblažim čustvom, katera je vzprejelo človeško srce iz stvarnikove roke, prištevamo hvaležnost. Kako visoko čísla človeško to čustvo, kaže nam najbolje epitet, koji je nadelo nasprotnemu čustvu: črni nehvaležnosti. Zgodovina vseh časov in národov nam vé povedati, da se je hvaležnost od nekadj smatrala najlepšim čednostim. Kot tako jo je slavil užé Cicero, rekóč: »Če tudi želim imeti vse čednosti, vender ni ničesar, kar bi mi bilo ljubše nego biti in kazati se hvaležnega. — Prirodnost hvaležnosti nam spríčuje tudi živalstvo. Komu ni znana pripovedica o hvaležnem levu? Kdo ni še opazoval svojega zvestega psička, kako se izkuša kazati hvaležnega z dobrikanjem, cviljenjem itd.? Kako surov mora biti človek, ki se da od živali osramotiti zaradi svoje nehvaležnosti! Vzvišena in plemenita je torej naloga vzgojevanja. Da vzgojevalec vzbuja in razvíja v mladem srci hvaležnost, povzdiguje človeka nad neumno žival. Sicer pravi pregovor, da je nehvaležnost plačilo tega sveta, — in če kdo, občutimo mi učitelji nevšečnost tega pregovora, vender menim, da imamo tudi mi hvaležni biti in to v prvi vrsti svojim umrlim tovarišem, ki so nam v svojem življenji pomagali izvrševati težavno nalogo vzgojevanja, in za to se nam ponuja najlepša prilóžnost prav sedaj ob prestopu v novo leto. Naše skromne moči nam ne dopuščajo zadoščevati tej dolžnosti s postavljanjem bogatega spomenika, a nekaj moremo vender storiti: spomniti se moremo vkupno svojih preminolih tovarišev ob sklepu leta, v kojem jih je Bog poklical v boljšo prihodnost ter vkupno zabeležiti njihova imena poznim potomcem v hvaležni spomin.

Umrlo je lani na Kranjskem 5 učiteljev in 3 učiteljice, in sicer: Matija Japelj, učitelj v Senožečah, Kristij Lavrič, učitelj na Trebelnem, Jarnej Pirnat, nadučitelj v Prečini, Ferd. Šarec, učitelj v Topli Rebri, Franc Vencajz, učitelj v Postojini; Marija Ják-hel, učiteljica v Idriji, Lojiza Koblar, učiteljica v nunskem samostanu v Škofji Loki in M. Filomena Kraševce, učiteljica v uršulinskem samostanu v Ljubljani.

Na Štajarskem nam je pobrala smrt tudi 5 učiteljev in 2 učiteljici; ti so: Blaž Veranič, nadučitelj na Zgornji Polskavi, Josip Kokolj, učitelj v Št. Marjeti pri Rimskih toplicah, Josip Rojko, učitelj v Ulimji, Franc Maurus, podučitelj pri sv. Janži na Dr. Polji, Fr. Koceli, podučitelj na Zidanem Mostu; Flerijana Brus, podučiteljica v Zrečah in Fani Zakrajšek, podučiteljica v Šostanji.

Na Primorskem je umrl Ant. Hribar, voditelj c. kr. deške vadnice v Gorici.

Naj v miru počivajo!

Potemtakem bi bili lani izgubili 11 tovarišev in 5 tovarišic. Če primerjamo to številce mrtvecev s številom vseh slovenskih učiteljev in učiteljic (okolo 2000), moramo reči, da nam je bila smrt še precej mila. Sevéda je veliko vprašanje, ali so ti podatki (posneti po »Učit. Tovariši«, »Popotniku« in »Popotnikovem koledarju«) tudi natančni. Skoraj bi rekel da ne, osobito še gledé našega Primorja. Da bi se bila smrt pri nas zadovoljila le z jednim učiteljem, to mi je težko verjeti. — Kdaj doživimo primorski učitelji, da nam bode kak šolski list donasal redna sporočila o premeščenju učiteljev in razpisu učiteljskih služeb na Primorskem, kakor to čitamo v »Tovariši« za Kranjsko in v »Popotniku« za Štajarsko? — Gospodje okrajni šolski nadzorniki in zastopniki učiteljev v okrajnih šolskih svetih gánite se!

Pri tej priliki spomnimo se še dveh mož, katera nam je zasula smrtna lopata v prešlem letu, mož, ki nista bila sicer naša tovariša, a bila sta naša učitelja v marsikaterem pogledu; me-nim namreč naša umstvena orjaka Frana Erjavca in Frana Levstika. Oba imata poleg neizmernih zaslug za naš národ še posebno važnost za nas slovenske učitelje.

Erjavec je bil stoprv nekaj mesecev pred svojo smrtjo imenovan členom izpraševalne komisije goriške. Kdor pozná novi predpis o izpitih učiteljske usposobljenosti in primerja njega zahteve iz ljudskošolske prakse s šolanjem naših srednješolskih profesorjev na vsučilišči, mora priznati, da ni prav tako lahko za profesorja izpraševati ljudskega učitelja o metodičnem postopanju pri poučevanju v ljudski šoli. A prijatelj, ki je delal učiteljski izpit pod Erjavcem, pravil mi je večkrat, s kako bistroumnostjo, preglednostjo in gotovostjo mu je zastavljal ranjki Erjavec vprašanja o ljudskošolski praksi, držé se strogo postavnega predpisa. In to je bil prvi začetek! — Koliko bi nam bil ta mož še koristil!

Levstik se sicer ni poskusil na tem polji, a pokazal nam je dovolj sè svojimi otroško-krasnimi, nedosegljivimi pesmicami v »Vrtci«, s kakimi vzmožnostimi za zdravo pedagogiko in metodo je razpolagal njegov orjaski duh; pokazal nam je, kako je treba govoriti z nežno mladino; da nas razume, da gre poučna beseda iz srca v srcé. Občudovanja in posnemanja vredna je tudi Levstika vzgledna skromnost, kakor tudi njega bistroumna, pravična in neizprosna razsodnost: dve poglavitni lastnosti, ki dičiti vsacega pravega pedagoga. Posebno pa je Levstik sè zadnjo koristil našemu národnemu slovstvu. Bilo je pred dobrim desetletjem in še prej, ko se je jel iz slovenskega pisateljstva javljati neki nevaren in pogubonosen izrodek; Levstik ga je krstil »slovenski pisacik«, kojim »ni bilo nič do prve pisateljske dolžnosti, katera neizprosna ukazuje: poprej se úči sam, o čemer hočeš potlej druge učiti v knjigah!« kojih knjižni proizvodi so bili nagneteni »duševnega uboštva, nekritičnosti, nezrelosti, vihravosti, nevednosti in prevzetnosti«. Tem piscem je zagrnil Levstik mogočni svoj »quos ego« ter také »zapri zavtovornice temu nečistemu curku v slovenskem slovstvu, ki je žugal pokončati mej nami ves napredek, pokopati vse národno izobraževanje«. Ta zasluga Levstikova ostane slovenskemu národu nepozabna, zarad nje zasluži Levstik v naši slovstveni zgodovini častni naslov zaslužnih starih Rimljanov »pater patriae«. Slava njegovemu spominu!

Iz Primorja, 20. jan. (»Popotnikove« koledar.) Zopet leží pred nami lična knjižica, II. letnik »Popotnikovega« koledarja. Vi, gospod urednik, naznanili ste užé to v I. štev. »Učit. Tovariša« ob kratkem, a meni se zdí, da zasluži knjižica tudi malo oceno ter se tako opozorijo na njo tudi óni gg. tovariši, kateri si je niso še naročili. Nočem o tem reči, da bi bilo to delce Bog vé kak narastaj v našem slovstvu, a za nas slov. učitelje je važnejše, nego marsikaka druga knjiga slovenska.

Razcepljenost našega národa na več pokrajin občutimo mi učitelji bolj kakor noben drugi stan. In kakor so voditelji národa našega užé davno pripoznali to razcepljenost za glavno oviro národnemu razvoju našemu, tako bi morali tudi mi enkrat sprevideti, da smo si sami krivi, ako si naš stan ni še pridobil ónega spoštovanja, ki mu tiče zastran potrebnosti, važnosti in omike, da se v zborih naših národnih zastopnikov čez naše prošnje za zboljšanje sramotné plače naše še vedno prehaja z lahko vestjo na dnevni red, in da smo v obče le mi tisti, katerim se vedno kaže s prtom na prazne denarnice. Aki bi bilo naše združenje zvezano s takimi težavami, kakor »zjedinjena Slovenija«, no, potem naj še boče, a ko v resnici zavisi le od nas in jedino od nas, ne vem užé, kako naj bi se nam reklo? In sedáj, ko se je v nas vendar enkrat začelo bolj vzbujati čustvo za lastno čast, sedáj, ko so začeli naši vrli tovariši štajerski kazati tudi v dejanji navdušenost za naše združenje, sedáj, mislim, zasluži »Popotnikove« koledar še večó našo pozornost — kot nekak predhodnik naši zvezi.

Z večine je letošnji koledar podoben lanskemu. Izostale so letos tiskovine za »urnike« in »imenik« (učencev), »na občno željo«. To utegne kedó pogrešati. A pomisliti je, da je s tako drobnjavo težko pogoditi prav celó večini učiteljev-odjemalcev, da o neučiteljih kar ne govorim, in letos je bilo to tem potrebnejše, ker je koledar izšel davno po pričetku šolskega leta. Za ta izostanek nas je pa gosp. izdajatelj odškodoval sè »statistiko učiteljskih društev v slov. pokrajinah« in z »imenikom primernih knjig za šolarske knjižnice«. Času primernejšega berila bi ne bil mogel omisliti svojeji knjižici. Posebno pa ugaja prvo našim sedanjim težnjam. Iz njega posnemljemo, da ima Štajerska 19 (in 3 nemška), Primorska 4 in Kranjska tudi le 4 učiteljska društva (»Slov. učit. društvo«, »Nár. Šolo«, »Vdovsko učit. društvo« in »Pedagogičsko društvo«). Te številke delajo čast vrlim štajerskim tovarišem. Kranjski kolege bi pa pri svojih ugodnih odnosajih imeli lahko kaj več učit. društev. — Šematizem je jako pomnožen in spopolnjen. Rojstveni letnici se pridejana še službena letnica. To je se vé da pri posamnem učitelji malenkost, a zvedeti to o tolikobrojnem osebi in s takó različnih straní, ni gotovo igrača. Prav takó so usovršeni podatki o izpraševalnih komisijah za ljudske in meščanske šole, da je imenu izpraševalca dodan tudi učni predmet, katerega izprašuje. S tem bode ustrezno učiteljskim začetnikom - neizprašencem. Pomnožitev pa zadeva posebno naše Primorje. Pomnožen je imenik z učitelji tržaškega mesta, lošinjskega, pazinskega in puljskega okraja. Izdajatelj ima prav, da je obrnil svojo pozornost temu najvažnejšemu delu svojega koledarja. Pravim: najvažnejšemu; kajti koledar ima svojo posebno veljavo le zaradi šematizma. A ravno šematizem je, ki dela izdajatelju največo preglavico, in letos menda bolj, nego lani, iz česar sledi — menim — tudi zakasnenost v letošnjem izdanji. Ni čuda! Za izdavanje knjig zadostuje v obče vzmožnost in marljivost pisateljeva, da o drugih potrebnostih ne govorim; za šematizme ste te lastnosti sami problematične veljave. Izdajatelju šematizma je treba pridnih in večjih sporočevalcev. A teh navadno manjka. In to pomanjkanje zavira tudi koledarjevega izdajatelja. Sam mi je tožil, koliko dopisnic (s pridejanimi dopisnicami za odgovor) je pisal posamnim učiteljem prošé jih kratkega sporočila, a prejel ni niti tega, niti odgovora. Sramota! Ali bi ne zaslužili taki ljudje, da bi se njihova imena objavila?! Ako bode slovensko učiteljstvo tako hvaležno možem, ki se ne bojé ne troškov, ne truda za njegovo čast, potem bi človek res užé obupal nad našo bodočnostjo. Kedó se naj za nas še trudi, ako smo preleni podpirati ga le z dvema vrsticama! — Pa upajmo, da je število tacih nezavednežev vendar le pičlo, in da se ogromna večina slovenskih učiteljev zaveda vzvišenega svojega stanja v človeški družbi ter hoče po svojih močeh podpirati vsako podjetje, ki bi mu blo v čast. Zatorej slovenski učitelji, naročajte se pridno na »Popotnikov« koledar!

Da je koledar izšel še le po novem letu, utegne nekoliko zavirati njegovo razpečanje. Dobro bi bilo, da bi bil izšel pred novim letom. Dá, najbolje bi morda bilo, da bi izhajal užé septembra meseca. Takrat se pričné po nekaterih krajih šolsko leto, in marsikateri učitelj si mora preskrbeti ročni katalog, za katerega bi mu koledar dobro služil. Tembolj, ako bi imel tudi tiskovine za imenik in urnike. Pa užé vem, kaj poreče g. izdajatelj da mu takrat še ni mogoče dobiti vseh potrebnih podatkov, katere prinaša šematizem o tekočem šolskem letu. Prav. Pa, ako bi imel šematizem podatke za prešlo šolsko leto ter bi za prihodnje leto prinesel premenjene le óne podatke, ki se dajo določiti do konca julija?

Iz Celovea. † Monsignor Andrej Einspieler je v 16. dan januarja t. l. o 9. uri zjutraj, v 75. letu svojega prezaslužnega življenja umrl. Družba sv. Mohorja žaluje za njim kot svojim očetom. Podrl se je z njim najmočnejši stebler mnogim dobredelnim napravam in družbam; odstopil je z bojnega polja neprestrašeni boritelj za »vero, dom, cesarja«. S krvavečim srcem plakajo ne le Koroški, temveč vsi drugi Slovenci za svojim preblagim prvakom. Tudi slovensko učiteljstvo kliče na njegovem grobu kot svojemu velikemu prijatelju: Slava in hvaležnost njegovim visokim zaslugam!

Iz Ribnice. Naš mnogospoštovani nadučitelj gosp. Josip Raktelj je 16. preteč. m. mej sprehodom tako nesrečno padel, da si je nad dlanjo zlomil levo roko.

Iz Metlike. (Zahvala.) Blagorodni gospod Fran Stajer, c. kr. notar v Metliki, blagovolil je nižje podpisnemu podariti deset (10 gld.) goldinarjev v nakup raznega šolskega blaga ubogim učencem tukajšnje čveterorazrednice. — Za ta velikodušni dar se blagom dobrotniku in šolskemu prijatelju v svojem in v imenu uboge šolske mladine najprisrčneje zahvaljuje

Andrej Šest,
šolski voditelj.

Iz Šmartina pri Kranji. (Zahvala.) Slavno društvo »Národna Šola« je naši šoli za uboge učence poslala raznega šolskega blaga, za katero se prisrčno zahvaljuje

Nik. Stanonik,
učitelj.

Iz Krškega. Vabilo h koncertu, kateri se priredi dné 5. februvarja t. l. v prostorih »Bralnega društva« v Krškem na korist »Pedagogičskemu društvu«. — Spored: 1. A. Schuller: »Sirena«, overtura. 2. Nagovor. 3. A. Nedvéd: »Na goro«, mešani zbor. 4. A. Nedvéd: »Oblakom«, mešani čveterospev. 5. Deklamacija. 6. Flotow: »Marta«, potpuri. 7. G. Meyerbeer: Arija iz opere »Robert«, sopran-solo. 8. Iv. pl. Zajec: »Večer na Savi«, možki zbor. 9. F. Schubert: »Na morji«, bariton-solo. 10. A. Foerster: »Venec Vodnikovih pesnij«, mešani zbor. 11. V. Parma: »Pozdrav Gorenjskej«, valček po slovanskih napevih. 12. Ples. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Vstopnina za osebo 80 kr. za obitelj 1 glđ. 50 kr. Preplačila se hvaležno vzprejemajo.

V Krškem, meseca januarija 1888.

Odbor.

Iz Ljubljane. Kako so bile učiteljske peticije v VIII. seji v deželnem zboru kranjskem rešene. (Poročevalec finančnega odseka gospod profesor Šuklje.) »Izročili so peticije učitelji litijskega, postojnskega in črnomaljskega okraja, potem bila je izročena tudi prošnja ped. društva na Krškem, katera se je v nekem oziru obravnavala tudi v finančnem odseku, dočim bode upravni odsek o večini njene vsebine imel poročati. V vseh peticijah nahajamo skoraj ene in iste želje, da si lahko usojam poročati o teh peticijah sumarično.

Učitelji imenovanih okrajev prosijo prvič, naj se jim v pokojnino všteje tudi provizorna službena dōba, t. j. službena leta pred učiteljskim izpitom. Finančni odsek je bil tega mnēnja, da tej prošnji ne gre pritrđiti in sicer 1. zaradi tega ne, ker bi taka izprememba bila v nasprotji s §. 56. drž. šol. zakona z dné 14. maja 1869. l. — Ta §. določuje, da je vstevna le ona službena dōba, katero je dotičnik dostal po svojem učiteljskem izpitu bodisi kot definitivno, bodisi kot provizorno namešćeni učitelj.

Torej dež. zbor ni kompetenten predrugāčiti določil drž. šol. zakona; to pa se lahko užé naprej pové, da drž. zbor ne bode voljan, iz svoje inicijative prenarediti kaj v tem vprašanji in zaradi tega se lahko odkloni ta prošnja.

Z druge strani je pa pomisliti, da bi s tem le škodovali šolstvu našemu in ravnali ne na korist, ampak v kvar našemu šolskemu interesu.

Sedaj namreč se vstevajo le leta po učiteljskem izpitu. V interesu našega šolstva je gotovo, da so vsi učitelji kar hitro mogoče v istini postavno kvalifikovani, da imajo v istini svedoče o vseh postavnih izpiti. Ker se sedaj dōba pred izpitom ne vsteva, je to nagib za učitelje, da kar hitro mogoče skrbé napraviti svoj izpit. To bi, ako vstrežemo želji dotičnih peticij, odpadlo, in imeli bi mnogo starejih učiteljev brez učiteljskega izpita, kar bi le na kvar bilo našemu šolstvu. — Iz teh razlogov misli finančni odsek, da ne gre pritrđiti temu petitu in nasvetuje: Slavni zbor naj to točko učiteljskih peticij odkloni.

Druga želja učiteljev meri na to, naj se sedanja 40letna službena dōba skrajša na 35 let. Tudi temu finančni odsek ne more pritrđiti, kajti razviditi je, da učitelji v primerno mladih letih lahko pridejo do svojega učiteljskega izpita, torej do pravice gledé pokojnine — učitelj počez rečeno lahko z 22. do 23. leti, učiteljce pa navadno še nekoliko prej. Ni torej povoda, da bi se službena dōba, ki sedaj obsega 40 let, skrčila na 35 let.

Učitelji postojnskega okraja zahtevajo 3., naj se drugače razvrstijo učiteljske plače na Krasu. Vsled večje draginje, ki obstoji na Krasu, mislijo namreč postojnski učitelji, da bi trebalo tako razvrstiti učiteljske službe na Krasu, da se uredi po številu razredov in da bi na pr. na vseh Kraških 4razrednicah ne samo nadučitelj, temveč tudi drugi in tretji učitelj bila v prvem plačilnem razredu, torej z letno plačo 600 glđ.

Finančni odsek ni bil tega mnēnja, da bi se pritrđilo tej želji. On opozarja na to, da bi se s tem morala predrugāčiti §§. 38. in 39. deželnega zakona z dné 29. marca 1879. l. Istina je po mojem mnēnji, da določba tega deželnega zakona ni ravno ideal, da je uvrstitev po golih odstotkih učiteljskega osobja nekako preveč mehānična. Z druge strani pa se mora priznavati, da bi se ta zgolj vnanji moment še mnogo bolj poostril, ako se ne bi gledalo na starost, ne na sposobnost, ne na kvalifikacijo dotičnega učitelja, temveč zgolj na faktum, ali službuje na eno-ali večrazredni šoli.

Vsled tega je bil finančni odsek tega mnēnja, da gre odkloniti tudi to prošnjo.

Učitelji litijskega okraja prosijo dalje, naj se počitnice raztegnejo iz 6 tednov na 2 meseca. Tukaj je zopet opozarjati, da bi se temu petitu moralo ugovarjati ravno iz peda-

gogičnega stališča. Uže na srednjih šolah se čujejo sodbe odkušenih pedagogov, da so 2mesečne počitnice predolge, da mladina v tem času veliko preveč pozabi, kaj pa celó v ljudskih šolah! Potem je poudarjati, da za to ni pristojen ne deželni, ne državni zbor, ampak da to spada v eksekutivno področje, v katero segati deželnemu zboru ni mogoče.

Prosilo se je dalje in sicer v vseh peticijah, naj se 5letnice odmerijo, ne kakor sedaj po minimalni plači, temveč po dejanskih plačah. — Tu sem pridenemo tudi prošnjo pedagogičnega društva Krškega, katero se izraža v istem smislu, kakor vse druge učiteljske peticije, s katerimi se je nam danes baviti. Glede tega je moral finančni odsek razjasniti najprej neko pomoto, v kateri se očitno nahajajo naši učitelji. Oni poudarjajo v svojih prošnjah, da je enako razmerje tudi v drugih kronovinah. Temu ni tako, temveč je razvidno iz dotičnih deželnih zakonov, da v vseh tistih kronovinah, kjer so ustanovljene petletnice, se odmerjajo le od najmanjše plače, ne pa od dejanske. Opozorjam zlasti na sosedne dežele, tako n. pr. na §. 27. stajerskega deželnega zakona z dné 4. februarja 1870. l., na §. 19. koroškega zakona z dné 17. jan. 1870. l., na §. 30. goriškega in na §. 29. istrskega deželnega zakona. Povsod vidimo, da ravno tako računajo, da se te 5letnice v sosednih deželah ravno tako odmerijo, kakor pri nas. — Potem pa je treba pomisliti tudi finančni efekt, katerega bi morala taka izprememba imeti. Deželno knjigovodstvo, katero je poprašal poročevalce, predno je sè svojim nasvetom stopil pred finančni odsek, izračunilo je, da bi bilo, ako se ustreže tej želji, treba zvišati normalno-šolskega zaklada potrebsčino za 4.190 gld. Ako mislimo, da potrebsčina tega zaklada raste z vsakim letom, da smo od lanskega leta poskočili za 8.300 gld. in ako gremo do leta 1883. nazaj, poskočili smo skoraj za 48.000 gld., potem je razvidno, da deželni zbor sedaj ni v položaji, da bi tej prošnji mogel ustreči.

Zadnja želja, katera se nahaja v teh peticijah, meri na to, naj se dovoli stanarinska priklada onim učiteljem na večrazrednih ljudskih šolah, kateri nimajo prostega stanovanja, ali primerne stanarine.

Finančni odsek je bil pač tega mnénja, da je položaj takih učiteljev v istini težaven, da je posebno učitelju — ne tako učiteljici težavno službovati s 400 — 450 gld. na leto v kakem trgu ali mestici in plačevati drago stanovanje, akoravno nima nobenih opravičnih doklad, čestokrat tudi nobenega stranskega zasluzka. Finančni odsek pa je moral gledati na denarni efekt in iz računov deželnega knjigovodstva je razvidno, da bi v tem slučaju, ako bi le po 40 gld. hoteli dati takim učiteljem stanarinske priklade, morali zvišati kredit za naše ljudsko šolstvo zopet za 7.560 gld. To so številke, katere tako jasno govoré, da jim v sedanjem položaji tudi finančni odsek ni mogel ugovarjati.

Finančni odsek je bil torej tega mnenja, naj se za letos odkloni tudi ta terjatev ljudskih učiteljev. Zato pa bode pri proračunu normalno-šolskega zaklada, pri oni točki, katera zadeva podpore, nasvetoval, ravno z ozirom na take učitelje neko večjo vsoto. Vsled tega in ozirajoč se na navedene razloge nasvetuje finančni odsek, da se prošnje učiteljev litijskega, postojnskega in črnomaljskega okraja, ob enem pa tudi prošnja pedagogijskega društva na Krškem v kolikor pride v poštev pri tej priliki, odkloni. — In to je obveljalo.

— Po sklepu c. kr. deželnega šolskega sveta z 20. in po sklepu c. kr. mestnega šolskega sveta z 21. preteč. m. so se v soboto 21. preteč. m. tukajšnje srednje in vse druge javne in zasebne ljudske šole zaprle, dokler traje osepična epidemija. Tudi v ljubljanski okolici v Šiški, na Brezovici, na Dobrovi, v Šent-Vidu in v Šmartinem pod Šmarjino Goro je šolski pouk zaradi osepnic prenehal.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na enorazredni ljudski šoli na Smuki je izpraznjena učiteljska služba s 400 gld. letne plače, s stanovanjem in z opravično doklado 80 gld. Prosilci naj svoje prošnje postavnim potem do konec meseca januarja t. l. vlagajo pri podpisanem okrajnem šolskem svetu.

C. kr. okrajni šolski svet v Novem Mestu v 11. dan januarja 1888. l.

Na čveterorazredni ljudski šoli v Bolci (v tolminskem šol. okraji) se bode umestil podučitelj oziroma podučiteljica s postavnimi dohodki. Prošnje se vlagajo pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Tomini. Prosilci, ki bi hoteli orglati, dobijo za to še posebej 100 gld. plače.

Listnica uredništva. G. A. R. v Ž.: Imenovana serija in br. nima dobitka. — Vse p. n. g. g. naročnike, ki kaj pozvedujejo o razpošiljanji in plačevanji našega lista, prosimo, naj se o tem zglašajo pri založništvu in upravnistvu (v Milic-evi tiskarni), kajti uredništvo se ne pečá z vnanjimi zadevami.

gogičnega stališča. Uže na srednjih šolah se čujejo sodbe odkušenih pedagogov, da so 2mesečne počitnice predolge, da mladina v tem času veliko preveč pozabi, kaj pa celó v ljudskih šolah! Potem je poudarjati, da za to ni pristojen ne deželni, ne državni zbor, ampak da to spada v eksekutivno področje, v katero segati deželnemu zboru ni mogoče.

Prosilo se je dalje in sicer v vseh peticijah, naj se 5letnice odmerijo, ne kakor sedaj po minimalni plači, temveč po dejanskih plačah. — Tu sem pridenemo tudi prošnjo pedagogičnega društva Krškega, katero se izraža v istem smislu, kakor vse druge učiteljske peticije, s katerimi se je nam danes baviti. Glede tega je moral finančni odsek razjasniti najprej neko pomoto, v kateri se očitno nahajajo naši učitelji. Oni poudarjajo v svojih prošnjah, da je enako razmerje tudi v drugih kronovinah. Temu ni tako, temveč je razvidno iz dotičnih deželnih zakonov, da v vseh tistih kronovinah, kjer so ustanovljene petletnice, se odmerjajo le od najmanjše plače, ne pa od dejanske. Opozorjam zlasti na sosedne dežele, tako n. pr. na §. 27. stajerskega deželnega zakona z dné 4. februarja 1870. l., na §. 19. koroškega zakona z dné 17. jan. 1870. l., na §. 30. goriškega in na §. 29. istrskega deželnega zakona. Povsod vidimo, da ravno tako računajo, da se te 5letnice v sosednih deželah ravno tako odmerijo, kakor pri nas. — Potem pa je treba pomisliti tudi finančni efekt, katerega bi morala taka izprememba imeti. Deželno knjigovodstvo, katero je poprašal poročevalce, predno je sè svojim nasvetom stopil pred finančni odsek, izračunilo je, da bi bilo, ako se ustreže tej želji, treba zvišati normalno-šolskega zaklada potrebsčino za 4.190 gld. Ako mislimo, da potrebsčina tega zaklada raste z vsakim letom, da smo od lanskega leta poskočili za 8.300 gld. in ako gremo do leta 1883. nazaj, poskočili smo skoraj za 48.000 gld., potem je razvidno, da deželni zbor sedaj ni v položaji, da bi tej prošnji mogel ustreči.

Zadnja želja, katera se nahaja v teh peticijah, meri na to, naj se dovoli stanarinska priklada onim učiteljem na večrazrednih ljudskih šolah, kateri nimajo prostega stanovanja, ali primerne stanarine.

Finančni odsek je bil pač tega mnénja, da je položaj takih učiteljev v istini težaven, da je posebno učitelju — ne tako učiteljici težavno službovati s 400 — 450 gld. na leto v kakem trgu ali mestici in plačevati drago stanovanje, akoravno nima nobenih opravičnih doklad, čestokrat tudi nobenega stranskega zasluzka. Finančni odsek pa je moral gledati na denarni efekt in iz računov deželnega knjigovodstva je razvidno, da bi v tem slučaju, ako bi le po 40 gld. hoteli dati takim učiteljem stanarinske priklade, morali zvišati kredit za naše ljudsko šolstvo zopet za 7.560 gld. To so številke, katere tako jasno govoré, da jim v sedanjem položaji tudi finančni odsek ni mogel ugovarjati.

Finančni odsek je bil torej tega mnenja, naj se za letos odkloni tudi ta terjatev ljudskih učiteljev. Zato pa bode pri proračunu normalno-šolskega zaklada, pri oni točki, katera zadeva podpore, nasvetoval, ravno z ozirom na take učitelje neko večjo vsoto. Vsled tega in ozirajoč se na navedene razloge nasvetuje finančni odsek, da se prošnje učiteljev litijskega, postojnskega in črnomaljskega okraja, ob enem pa tudi prošnja pedagogijskega društva na Krškem v kolikor pride v poštev pri tej priliki, odkloni. — In to je obveljalo.

— Po sklepu c. kr. deželnega šolskega sveta z 20. in po sklepu c. kr. mestnega šolskega sveta z 21. preteč. m. so se v soboto 21. preteč. m. tukajšnje srednje in vse druge javne in zasebne ljudske šole zaprle, dokler traje osepična epidemija. Tudi v ljubljanski okolici v Šiški, na Brezovici, na Dobrovi, v Šent-Vidu in v Šmartinem pod Šmarjino Goro je šolski pouk zaradi osepnic prenehal.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na enorazredni ljudski šoli na Smuki je izpraznjena učiteljska služba s 400 gld. letne plače, s stanovanjem in z opravično doklado 80 gld. Prosilci naj svoje prošnje postavnim potem do konec meseca januarja t. l. vlagajo pri podpisanem okrajnem šolskem svetu.

C. kr. okrajni šolski svet v Novem Mestu v 11. dan januarja 1888. l.

Na čveterorazredni ljudski šoli v Bolci (v tolminskem šol. okraji) se bode umestil podučitelj oziroma podučiteljica s postavnimi dohodki. Prošnje se vlagajo pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Tomini. Prosilci, ki bi hoteli orglati, dobijo za to še posebej 100 gld. plače.

Listnica uredništva. G. A. R. v Ž.: Imenovana serija in br. nima dobitka. — Vse p. n. g. g. naročnike, ki kaj pozvedujejo o razpošiljanji in plačevanji našega lista, prosimo, naj se o tem zglašajo pri založništvu in upravnistvu (v Milic-evi tiskarni), kajti uredništvo se ne pečá z vnanjimi zadevami.